

116-013

បញ្ជាមួនទីរដ្ឋបាលໄកបិនីមួយព្រមបាបកសំមេតិតធម្មជុលគម្យកែលា ជានូវក្នុងកំហែរបំ
គនេះខ្សោយឱ្យបង្កើតរឹងក្នុងក្រុងក្រឡាតាំង

នាសការជាព័ត៌មាន នាសការជាធិជន

និកបានិភ័ណ៌នេះបើនស៊ុនអីនៃការគិកមាតមស៊ីក្នុំតាមប្រព័ន្ធសាស្ត្រភាគការអំពីការបង្កើត
រាជការិយាល័យ

ប៉ុន្មាននិកបានិភ័ណ៌នេះ និកបានិភ័ណ៌នេះ និកបានិភ័ណ៌នេះ

ព.ស. 2525

ISBN 974-560-771-1

008467

THE PROBLEMS OF THAI GOVERNMENT CONCERNING THE ASIAN
BRITISH AND THE ASIAN FRENCH SUBJECTS DURING THE
REIGN OF KING RAMA V

Miss Chariyavan Apornratana

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts

Department of History

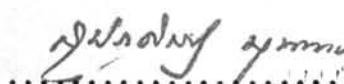
Graduate School

Chulalongkorn University

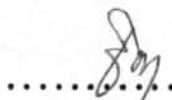
1982

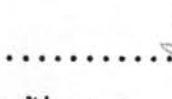
หัวขอวิทยานิพนธ์ ปัญหาของรัฐบาลไทยในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
 เกี่ยวกับคนเชื้อสายบังศิริและฝรั่งเศส
 โดย นางสาวจารุยาธรรม อารยะรัตน์
 ภาควิชา ประวัติศาสตร์
 อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ พุฒิเมธ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นักวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
 ศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

 คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
 (รองศาสตราจารย์ ดร. อุปราชศิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการลับบัณฑิตวิทยานิพนธ์

 ประธานกรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิภาดา สาระยา)

 กรรมการ
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุษกร กาญจนวนารถ)

 กรรมการ
 (รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ พุฒิเมธ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาของรัฐบาลไทยในรัชสมัยพระบาทล่มเต็จพระอุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
	ศึกษาภารกิจและผลลัพธ์ที่ได้รับ
ชื่อนิสิต	นางสาวจตุรียาธรรม อภารณ์รัตน์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. วิไล ณ ป้อมเพชร
สาขาวิชา	ประวัติศาสตร์
ปีการศึกษา	2524

บกสดยอ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาถึงบทบาทของคนເອເມີຍໃນປັບປຸງກົງກຸມແລະຜົ່ງເຄີສິກຳກ່ອງ
ໃຫ້ເກີດບູນຫາແກ່ຮູບພາບໄທຢູ່ໃນຮັບສິນພະບາດລົມເຕີຈີພະອຸລຈອມເກລຳເຈົ້າອູ່ຫວາ ແລະປັບປຸງຄວາມ
ພັນຍາມຂອງຮູບພາບໄທຢູ່ໃນສ່ວນນັ້ນທີ່ກາງເກີດແກ້ໄຂບູນຫາດັ່ງກ່າວ

ในการศึกษานີ້ ໄດ້พิจารณาເຖິງລັນດັບສັນຍາບາງຮົ່ງ ຢຶ່ງເປັນກົມາຍອງ "ສຶກສິລັບພານອກອາຄາະຍີ"

ໃນລັນດັບໂຄສິນທີ່ ແລະກ່ອງໃຫ້ເກີດ "ຄົນໃນປັບປຸງຕ່າງປະເທດ" ຢຶ່ງໄດ້ຮັບສິນພິເຕະຫາກການກາරຄ່າລ ສິນເກືອ
ໄດ້ວ່າລັນດັບສັນຍາບາງຮົ່ງເປັນຕົນແບບຂອງລັນດັບສັນຍາໄນ່ເສັມອກາກທີ່ຮູບພາບໄທຢູ່ໃນລັນດັບສິນພະບາດລົມເຕີຈີພະອຸລຈອມ
ເກລຳເຈົ້າອູ່ຫວາ ແລະພະບາດລົມເຕີຈີພະອຸລຈອມເກລຳເຈົ້າອູ່ຫວາລົງນາມກີບປະເທດເຊື່ອນ ທີ່ໃນປະເທດ
"ຄົນໃນປັບປຸງ" ຂອງຢາຕິຕ່າງ ທີ່ບໍ່ມີການກົມາຍອງ "ຄົນໃນປັບປຸງກົງກຸມແລະຜົ່ງເຄີສິກຳ" ມີມາກກວ່າຢາຕິເຊື່ອນ
ແລະສົ່ງຜລກະທບ່າດຕ່ອງການປົກຄອງຂອງຮູບພາບໄທ ນັບໄດ້ວ່າເປັນເຫຼຸກຮັດໃນໆລັນໄຈ ແລະນໍາສິກຫາ
ເຊື່ອງໜີ້

ผลຈາກກາງວິສີຍ ພບວ່າ ໃນຮັບສິນພະບາດລົມເຕີຈີພະອຸລຈອມເກລຳເຈົ້າອູ່ຫວາ ຄົນໃນປັບປຸງ
ກົງກຸມແລະຜົ່ງເຄີສິກຳ ເພີ່ມາກເຊື່ອນ ສ່ວນໃຫຍ່ຕົ້ອງຫາເອເມີຍທີ່ເປັນວາຄານີມຂອງປະເທດທີ່ສ່ອງມາກກວ່າ
ຫາວຸໂຮປ ແລະ "ຄົນເອເມີຍໃນປັບປຸງກົງກຸມແລະຜົ່ງເຄີສິກຳ" ເໜຶ່ງສິລັບສິນພິເຕະຫາກການກາරຄ່າລ
ການປົກຄອງ ເຕີຣະຫຼັກສົມ ຢຶ່ງເປັນອຸປະນະຫຼາຍຕ່ອງກາຮບຮົາກາປະເທດຂອງຮູບພາບໄທ ແລະເປັນ
ລາເຫຼຸ່ມທີ່ກໍາໄຫ້ເກີດກາປົງປັງກົງໝາຍ ແລະການກາරຄ່າລໃນຮັບສິນພະບາດລົມເຕີຈີພະອຸລຈອມເກລຳເຈົ້າ-
ອູ່ຫວາ ເພື່ອຍສົດບູນຫາດັ່ງກ່າວ ຮູບພາບໄທປະສົບຄວາມສຳເຮົາພອກຄາຮໃນກາຮທີ່ສໍາມາກາຮກໍາໄຫ້ຮູບພາບ-
ກົງກຸມ ແລະຜົ່ງເຄີສິກຳມີຄົນຜົນໃຫ້ "ຄົນເອເມີຍໃນປັບປຸງ" ມາເຊີ້ນຄ່າລໄທ ແນວ່າກັງສູ່ລຍອງອັງກຸນ

และฝรั่ง เค็ลล์จะบังมีสิทธิที่จะถอนคดีได้ ถือได้ว่าเป็นจุดเริ่มต้นของความพยายามที่จะแก้ไขปัญหา
เอกสารากษาทางการค้าลให้กับศบศ.เป็นของไทยโดยล้มบูรณา ซึ่งประลับความสำคัญใน พ.ศ. 2481

Thesis Title The Problems of Thai Government Concerning The Asian
British and The Asian French Subjects During The Reign
of King Rama V

Name Miss Chariyavan Apornratana

Thesis Advisor Associate Professor Valai Na Pombejr , Ph.D.

Department History

Academic Year 1981

ABSTRACT

This thesis is a study of the role of the Asian people who became "British and French Subjects" and caused various problems to the Thai Government during the reign of King Rama V. It is also a study of the effort of the Thai Government to solve those problems.

The Bowring Treaty is considered as the beginning of the Extra-territoriality in Ratanakosin period. It gives the "Foreign Subjects" an extra right in the Thai jurisdiction. The Bowring Treaty is therefore the first and the precedent unequal treaty between Thailand and the West. The British and the French Subjects had important roles in Thailand which effected the Thai Government. This seems to be an interesting event.

The study revealed that in the reign of King Rama V "the British and the French Subjects" were increasing in number. The majority of them were Asian people dominated by British and French rule. They caused various problems to the Thai government and this is one of the causes that the Thai Government under King Rama V began to reform Thai laws and jurisdiction. The Thai government succeeded at the end in obtaining

from the British and the French government the permission for their subjects to be under Thai laws with some reservations. This is in fact the beginning of the Thai Government's effort to gain its judicial independence which was succeeded in 1938.

กิติกรรมประกาศ

ผู้อำนวยการสำนักวิเทศสัมภาระ เรื่องสัจจะเลือร์จ เรียบร้อย ผู้อำนวยการ
ของพระคุณอย่างสูงต่อ รองค่าล่ตราการย์ ดร.วไล พ ป้อมเพยร ซึ่งกราบให้กำลังใจ คำ-
แนะนำและความยิ่วยเหสืออย่างตื่นตื่นตลอดเวลา และขอขอบพระคุณผู้ยิ่วยค่าล่ตราการย์ ดร.รตยา
ลาราภya และ ผู้ยิ่วยค่าล่ตราการย์ ดร.บุษกร กานยูจนราช ซึ่งกราบเล่นนความคิดเห็นและ
ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และขอขอบพระคุณค่าล่ตราการย์ ดร.เพ็ญศรี ดุ๊ก ซึ่งกราบให้ยืม
เอกสารด้วยความเต็มใจยิ่ง

ขอขอบคุณที่ ฯ เพื่อน ฯ และน้องๆ ร่วมส่งกำลังการศึกษาและสถานที่ทำงาน รวมทั้ง
ที่ ฯ ศิริทยาสัยคุณล่ยลา ซึ่งห่วงใย ให้กำลังใจ และยิ่วยเหสือในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่าง
ยิ่ง คุณครุภักดิ์ ชูลีรัลต์ ผู้ให้ความคิดเห็นที่เป็นแนวทางในการทำวิทยานิพนธ์และยิ่วยเหสืออย่าง
เต็มที่ คุณลุกพิพันร์ ยรุกรานนก คุณเจริญศรี คีรีผลิน คุณเชษฐา ไชยคุปต์ คุณอุษ่า ตระ-
รัณยุพวงศ์ คุณอุไร งามล้ม คุณอรปีอุ ชูเชิง คุณณฤมล รีวัฒน์ และคุณธนาวรฉ ศันทร์-
ตนใหญลัย ซึ่งยิ่วยให้วิทยานิพนธ์เป็นรูปเล่มขึ้นมาได้

ขอขอบคุณ คุณพิรศิริ หมายเจริญ ที่ร่างรับพิมพ์จนเลือร์จทั้งเวลา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณแม่ ผู้ซึ่งให้ทั้งทุนกรรพ์และกำลังใจพร้อมทั้งอดทนรอคอย
ตลอดมาด้วยความรักและห่วงใย และพ่อผู้จากไปอยู่บ้างกระทันหัน โดยไม่มีใครคาดคิดมาก่อน
ขอให้รับทราบถึงความสำเร็จของลูกด้วย

บทที่ 1 ภาษาไทย	4
บทที่ 2 ภาษาอังกฤษ	8
บทที่ 3 กิจกรรมประจำต่อ	9
บทที่ 4 ภาษา	1
1 ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษและฝรั่งเศสลัมเบอร์ตันโนลินการ์ดอนตัน	5
- ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับอังกฤษและฝรั่งเศสลัมเบอร์ตัน	5
- การนำเสน�建議書ทางพระราชปณิธานต่อระหว่างประเทศไทยและอังกฤษ พ.ศ. 2369	10
- การเจรจาของอังกฤษเพื่อขอแก้ไขสนธิสัญญาเบอร์ฟี (พ.ศ. 2369)	13
2 สนธิสัญญางานรัฐ: ที่มายของคนในปัจจุบันต่อไปประเทศไทย	15
- ปฏิบัติรายละเอียดรัฐบาลอังกฤษและรัฐบาลไทยหลัง พ.ศ. 2369	15
- การนำเสน�建議書ระหว่างรัฐบาลไทย และรัฐบาลอังกฤษ พ.ศ. 2398	20
- วิเคราะห์สนธิสัญญางานรัฐ	26
- การนำเสน�建議書กับประเทศไทยฝรั่งเศสลัมเบอร์ตัน ฯ	40
3 ปัญหาของรัฐบาลไทยในลัมเบอร์ตันและประเทศไทยต่อมาเกล้าเจ้าอยู่หัวที่เกี่ยวข้องกับคนเอเชียในปัจจุบันอังกฤษและฝรั่งเศส	42
- การตีความเกี่ยวกับคำว่า "คนในปัจจุบัน (Subjects)"	42
- ที่มายของคนเอเชียในปัจจุบันอังกฤษและฝรั่งเศส	46

	หน้า
- ความพยายามของรัฐบาลและฝรั่งเศสจะเพิ่มจำนวนคนເອເມຍໃນบังศับบึงกุฎและฝรั่งเศส.....	49
- ปัญหาของรัฐบาลไทยที่เกี่ยวข้องกับคนເອເມຍในบังศับบึงกุฎและฝรั่งเศส.....	51
- ปัญหาทางด้านการเมืองและการปกครอง	52
- ปัญหาทางด้านการค้า.....	66
- ปัญหาทางเศรษฐกิจ	71
- ปัญหาทางสังคม	78
บทที่ 4 ความพยายามของรัฐบาลในเรื่องสืบพิพากษามีเดือนธันวาคม เกล้าเจ้าอูหัว ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับคนເອເມຍในบังศับบึงกุฎและฝรั่งเศส	88
✓ - รัฐการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคนເອເມຍในบังศับบึงกุฎและฝรั่งเศส	89
- การแก้ไขระดับประเทศ	89
- การแก้ไขระดับแรก ระหว่าง พ.ศ. 2416-2447	89
- การแก้ไขระดับกลาง ระหว่าง พ.ศ. 2450-2452	103
- การแก้ไขปัญหาภายในประเทศ	106
- การปฏิรูปการค้าชายแดนไทย	108
- การปฏิรูปกฎหมายของไทย	110
- การตั้งโรงเรียนกฎหมายของไทย	114
- บทสรุป	117
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	130
ประวัติการศึกษา	147